

**ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ
6/2013**

гр.София 14 март 2014 год.

Върховният касационен съд на Република България, Общо събрание на Гражданска и Търговска колегия, в съдебно заседание на 30 януари 2014 год. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ на ОСГТК,
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
ПРЕДСЕДАТЕЛ на Гражданска колегия:
КРАСИМИР ВЛАХОВ

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
ПРЕДСЕДАТЕЛ на Търговска колегия:
ТАНЯ РАЙКОВСКА

ПРЕДСЕДАТЕЛИ
на ОТДЕЛЕНИЯ: **ДОБРИЛА ВАСИЛЕВА**
ТАНЯ МИТОВА
ТАТЯНА ВЪРБАНОВА
ПЛАМЕН СТОЕВ
БОЙКА СТОИЛОВА
ДАРИЯ ПРОДАНОВА

ЧЛЕНОВЕ:

1. ЛЮБКА ИЛИЕВА	10. НАДЯ ЗЯПКОВА
2. НИКОЛА ХИТРОВ	11. ЕМАНУЕЛА БАЛЕВСКА
3. РОСИЦА КОВАЧЕВА	12. БРАНИСЛАВА ПАВЛОВА
4. ЛИДИЯ ИВАНОВА	13. СТОИЛ СОТИРОВ
5. ЖАНИН СИЛДАРЕВА	14. МАРГАРИТА СОКОЛОВА
6. КАПКА ЮСТИНИЯНОВА	15. ЦЕНКА ГЕОРГИЕВА
7. ВАНЯ АЛЕКСИЕВА	16. БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ
8. СИМЕОН ЧАНАЧЕВ	17. СВЕТЛА ЦАЧЕВА
9. ТЕОДОРА НИНОВА	18. СТОЙЧО ПЕЙЧЕВ

19. ЛЮБКА БОГДАНОВА	41. КАМЕЛИЯ МАРИНОВА
20. РАДОСТИНА КАРАКОЛЕВА	42. ТОТКА КАЛЧЕВА
21. ВЕСКА РАЙЧЕВА	43. ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА
22. МАРИЯ СЛАВЧЕВА	44. ВАСИЛКА ИЛИЕВА
23. ЕЛЕОНОРА ЧАНАЧЕВА	45. ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА
24. ЗЛАТКА РУСЕВА	46. ТЕОДОРА ГРОЗДЕВА
25. ДИЯНА ЦЕНЕВА	47. ИЛИЯНА ПАПАЗОВА
26. МАРИЯ ИВАНОВА	48. ОЛГА КЕРЕЛСКА
27. СВЕТЛАНА КАЛИНОВА	49. ЗОЯ АТАНАСОВА
28. МАРИАНА КОСТОВА	50. ВЕСЕЛКА МАРЕВА
29. ГЪЛЪБИНА ГЕНЧЕВА	51. БОРИС ИЛИЕВ
30. СНЕЖАНКА НИКОЛОВА	52. ДИАНА ХИТОВА
31. МАРИО ПЪРВАНОВ	53. БОЯН ЦОНЕВ
32. ЕМИЛ МАРКОВ	54. БОЯН БАЛЕВСКИ
33. КАМЕЛИЯ ЕФРЕМОВА	55. ИРИНА ПЕТРОВА
34. ЕМИЛ ТОМОВ	56. МАРГАРИТА ГЕОРГИЕВА
35. АЛБЕНА БОНЕВА	57. РОСИЦА БОЖИЛОВА
36. СВЕТЛА ДИМИТРОВА	58. ДРАГОМИР ДРАГНЕВ
37. БОНКА ДЕЧЕВА	59. ВЛАДИМИР ЙОРДАНОВ
38. СВЕТЛА БОЯДЖИЕВА	60. КОСТАДИНКА НЕДКОВА
39. ЖИВА ДЕКОВА	61. ГЕНИКА МИХАЙЛОВА
40. МИМИ ФУРНАДЖИЕВА	62. ДАНИЕЛА СТОЯНОВА

при участието на секретаря Борислава Лазарова
постави на разглеждане тълкувателно дело № 6 по описа за 2013 г. на
Общото събрание на Гражданска и Търговска колегия
докладвано от съдия СВЕТЛА ЦАЧЕВА

Тълкувателното дело е образувано с разпореждане на
Председателя на Върховния касационен съд на основание чл. 128, ал. 1
ЗСВ по предложение от заместник-председателите и ръководители на
Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд за
приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на Гражданска

и Търговска колегии по следните спорни въпроси, свързани с обезпечителното производство:

1. Кой е началният момент на срока по чл. 390, ал. 3, изр. 1 ГПК.
2. Как се доказва, че искът е предявен в определения от съда срок в хипотезата на чл. 390, ал. 3 във връзка с ал. 1 ГПК.
3. Налице ли е обезпечителна нужда за обезпечаване на иски за собственост чрез налагане на обезпечителна мярка „възбрана“.
4. Налице ли е обезпечителна нужда от налагане на възбрана в случаите, при които вписването на исковата молба има оповестително - защитно действие.
5. Предпоставка ли е за допускане на обезпечение чрез налагане на възбрана или заповед за принадлежността на имуществото - предмет на обезпечението, към патримониума на ответника.
6. Кои лица са процесуално легитимирани да обжалват определенията за допускане на обезпечение на иска.
7. Подлежи ли на касационно обжалване определение на окръжен съд, постановено по частна жалба срещу определение на районен съд по молба за спиране на изпълнението по чл. 524 ГПК.

Общото събрание на гражданска и търговска колегии на Върховния касационен съд (ОСГТК на ВКС), за да се произнесе, съобрази по поставените въпроси следното:

По въпроса кой е началният момент на срока по чл. 390, ал. 3, изр. 1 ГПК в съдебната практика са изразени три становища.

Първото становище е, че срокът за предявяване на бъдещия иск тече от постановяване на определенията за допускане на обезпечението, освен в случаите на неспазен от съда срок по чл. 395, ал. 2 ГПК, когато срокът за предявяване на бъдещия иск тече от връчване на определенията.

Други съдилища са на становище, че срокът за предявяване на бъдещия иск тече от постановяване на определенията за допускане на обезпечението. Съображенията са, че съгласно чл. 395, ал. 2 ГПК молбата за допускане на обезпечение се разрешава от съда в деня на подаването и. Неотложният интерес на молителя налага той да следи сам за момента на произнасянето в деня на подаване на молбата, в който ден може да получи препис от определенията на съда.

Някои съдилища считат, че срокът за предявяване на бъдещия иск тече от връчване на определението за допускане на обезпечение. Това е моментът, в който молителят узнава не само за наложената обезпечителна мярка, но и за определения от съда срок, в който може да предяви иска си, както и за последиците от непредставяне на доказателства за това. Поради това срокът за предявяване на иска не може да се брои от по-ранен момент, какъвто е датата на постановяване на определението, без то да е съобщено.

Общото събрание на гражданската и търговската колегии счита за правилно първото становище.

Срокът за предприемане на процесуални действия тече от момента, в който страната е известена за процесуалните си права и задължения. Страната се счита известена, когато съдът я е уведомил за началото на срока или този ден е посочен в закона.

Когато денят, в който съдът следва да се произнесе по направено от страната искане е определен в закона, каквато е уредбата по чл. 395, ал. 2 ГПК, счита се, че страната е известена за този ден и следва да се яви, за да получи препис от акта на съда. С произнасянето на съда в определения от закона ден започва да тече и началото на срока за съответното процесуално действие, независимо дали страната се е явила, за да се запознае, съответно да получи препис от акта. Това правило, проведено докрай в производствата, налагащи бързи мерки за защита на субективни права на гражданите (обезпечителното производство и бързото производство по Глава XXV ГПК) не zlepоставя интересите на страната, тъй като тя е предварително известена за деня, в който ще бъде постановен съдебният акт. В случаите обаче, когато срокът по чл. 395, ал. 2 ГПК не бъде спазен от съда – когато съдът не се е произнесъл по искането за допускане на обезпечение в деня на подаване на молбата, срокът за предявяване на бъдещия иск тече от връчване на определението по допускане на обезпечението. Страната не може да бъде обременена със задължението в течение на неопределен период да проверява ежедневно за произнасяне на съда, поради което молителят следва да бъде уведомен за допуснатото в негова полза обезпечение на бъдещия иск, а началото на срока за предявяване на иска тече от връчване на съдебния акт.

2. По въпроса как се доказва, че искът е предявен в определения от съда срок в хипотезата на чл. 390, ал. 3 във връзка с ал. 1 ГПК:

Според първото становище, молителят доказва, че е предявил иска в определения срок с представяне пред съда по обезпечението на надлежни доказателства. Съдът не отменя обезпечението, когато му е служебно известно, че искът е предявен в срок.

Според второто становище, молителят е задължен да представи надлежни доказателства за предявяване на иска в определения му срок, независимо дали предявяването на иска е служебно известно на съда.

Общото събрание на гражданската и търговската колегии счита за правилно първото становище.

Съгласно чл. 390, ал. 3 ГПК, при допускане на обезпечение на бъдещ иск, съдът определя срок за предявяването му, който не може да бъде по-дълъг от един месец и отменя служебно обезпечението, когато молителят не представи доказателства за предявяване на иска в определения срок. Доказателства за предявяване на иска в определения срок могат да бъдат препис от исковата молба с отразена дата на постъпването и в съответния съд, както и съдебно удостоверение за същите факти. Законът изрично вменява на молителя задължението на представи пред съда по обезпечението доказателства за предявяване на иска, обвързвайки неизпълнението на това задължение с отмяна на допуснатата обезпечителна мярка. Съдът по обезпечението няма задължение да извършва служебна проверка дали искът е предявен своевременно - проверката му е ограничена върху това дали по делото са представени доказателства за предявяване на иска в определения срок по чл. 390, ал. 3 ГПК. Представянето на доказателствата за своевременно предявяване на иска пред въззивния съд в производството по подадена частна жалба срещу определението за отмяна на обезпечението, не обуславя отменяване на същото. Въззивният съд отменя определението за отмяна на обезпечението само в случаите, когато частният жалбоподател докаже, че е изпълнил задължението си по чл. 390, ал. 3, изр. II-ро ГПК, но доказателствата за това неправилно не са били зачетени от съда по обезпечението. Когато законът задължава страната да представи доказателства за настъпването на определен факт (аналогична хипотезата по чл. 415, ал.2 ГПК вр. с чл. 422, ал.1 ГПК), съдът няма служебно задължение да изследва дали фактът се е осъществил, а последиците от недоказването му се понасят от страната, която не е изпълнила процесуалните си задължения.

Изключение от това правило е само случаят, когато съдът по обезпечението е извършил съдопроизводствени действия по предявения в срок иск - когато искът е предявен и разпределен за разглеждане на съдебният състав, произнесъл се по допускане на обезпечението. Когато същият съдебен състав се е произнесъл по допустимостта на иска и редовността на исковата молба (чл. 129 ГПК и чл. 130 ГПК), то фактът на предявяване на иска му е служебно известен и следва да бъде съобразен – чл. 155 ГПК.

3. По въпроса дали е обезпечителна нужда за обезпечаване на искове за собственост чрез налагане на обезпечителна мярка „възбрана“:

Според първото становище е налице обезпечителна нужда, каквато може да възникне по повод на всеки иск, независимо от вида на търсената защита.

Други съдебни състави считат, че обезпечителна нужда по искове за собственост чрез налагане на възбрана не е налице, тъй като ефектът на непротивопоставимост по отношение на ищеца на извършено в хода на процеса прехвърляне на спорното право следва от общия принцип, че никой не може да прехвърли права които не притежава.

Общото събрание на гражданската и търговската колегии счита за правилно първото становище.

Нужда от обезпечителната мярка „възбрана” възниква когато се преследва ефектът на непротивопоставимост на извършено след възбраната прехвърляне или учредяване на вещни права върху недвижимия имот от ответника. При исковете за собственост, непротивопоставимостта на извършеното прехвърляне на чужда вещ следва от чл. 21, ал. 1 ЗЗД, който изразява общия принцип, че никой не може да прехвърли права, каквито не притежава. Прехвърлянето на чужда вещ, както и последващите разпоредителни действия с нея са непротивопоставими на действителния собственик, независимо от вписването на съответните сделки и без оглед на това кога е вписана исковата молба, с която действителния собственик претендира правото си на собственост. За непротивопоставимостта на извършените сделки е без значение и дали действителният собственик ще впише възбрана върху своя собствен имот, но по персоналната партия на съответния „приобретател” по непротивопоставимата сделка. И без налагане на обезпечителна мярка „възбрана”, прехвърлянето на спорния имот на трето лице е непротивопоставимо на действителния собственик.

Вписването на възбрана обаче има и друг ефект - претенцията на действителния собственик придобива публичност и това прави последващи сделки, извършени от приобретателя на чужда вещ непротивопоставими и поради поредността на вписванията. Този ефект на възбраната създава интерес за действителния собственик да иска вписването и върху неговия собствен имот, но по персоналната партия на ответника по иска. Поради вписването на възбраната отпада необходимостта ищецът по ревандикацията да изменя иска в случай на междувременно извършено последващо разпореждане с имота. Той ще разполага с възможността да започне принудително изпълнение за въвод в имота въз основа на изпълнителния лист по решението срещу ответника, а въпросът за правата на последващия приобретател (трето лице, намерено при въвода от съдебния изпълнител във владение на имота) ще се разрешат в производството по чл. 524 ГПК – въпросът за поредността на вписванията и евентуалната противопоставимост на правата на приобретателя.

4. Налице ли е обезпечителна нужда от налагане на възбрана в случаите, при които вписването на исковата молба има оповестително-защитно действие.

Според първото становище в случаите, при които вписването на исковата молба има оповестително-защитно действие, обезпечителна нужда от налагане на възбрана има само при искане за обезпечение на бъдещ иск, както и за времето от предявяване на иска до вписване на исковата молба.

Според друго становище вписването на исковата молба не е пречка за обезпечаване на иска чрез налагане на възбрана, тъй като тази обезпечителна мярка в по-голяма степен охранява правата на ищеца.

Третото становище е, че обезпечителна нужда от налагане на възбрана не е налице, тъй като ефектът на непротивопоставимост при извършено разпореждане от ответника в хода на процеса е постигнат посредством вписването на исковата молба.

Общото събрание на гражданската и търговската колегии счита за правилно първото становище.

Съгласно чл. 401 ГПК, наложената за обезпечение на иска възбрана произвежда действието, предвидено в чл. 451 – 453 ГПК – извършените от длъжника разпореждания с възбранения имот са недействителни спрямо вискателя; на вискателя не могат да бъдат противопоставени прехвърлянето и учредяването на вещни права, както и решения по иски молби, които не са били вписани преди възбраната. Идентичен е и правният ефект от вписването на искова молба, имащо оповестително - защитна функция да се даде гласност на съдебния спор относно недвижим имот и да се осигури противопоставимост при конкуренция на права от същия праводател, тъй като придобитите от трети лица вещни права след вписването не могат да бъдат противопоставени на ищеца (чл. 114 ЗС; чл. 17, ал.2 ЗЗД, чл. 19, ал.3 ЗЗД, чл. 33, ал.3 ЗЗД, чл. 88, ал.2 ЗЗД, чл. 135, ал.1 ЗЗД, 227, ал.5 ЗЗД).

Предвид идентичния правен ефект на вписването на исковата молба и налагането на възбрана върху спорния имот, когато исковата молба е вписана не е налице обезпечителна нужда от допускане на обезпечителна мярка. Ефектът на непротивопоставимост на правата на ищеца е постигнат с вписването на исковата молба – всяко извършено от ответника действие на разпореждане с имота след вписването е недействително.

Обезпечителна нужда от налагане на възбрана е налице само при искане за допускане на обезпечение на бъдещ иск, тъй като в този случай ищецът има интерес да осигури непротивопоставимост на правата си върху имота преди да е настъпил ефектът от вписване на исковата молба. Когато искът не е обезпечен по реда на чл. 390 ГПК, обезпечителна нужда е налице и в периода между постъпване на исковата молба в съда и вписването и по реда на Правилника за вписванията. В този период, който може да е с различна продължителност в зависимост от бързината на вписването, за ищеца е

налице интерес да осигури непротивопоставимост на правата си, което ще бъде постигнато чрез наложена обезпечителна мярка възбрана.

5. По въпроса предпоставка ли е за допускане на обезпечение чрез налагане на възбрана или заповор принадлежността на имуществото - предмет на обезпечението, към патримониума на ответника:

Според първото становище, принадлежността на имуществото към патримониума на ответника не е предпоставка за допускане на обезпечение върху това имущество чрез налагане на възбрана или заповор. В обезпечителното производство не се изследва титулярството на правото на собственост върху вещите, предмет на обезпечението, като за неговото допускане е достатъчно да се установят положителните предпоставки по чл. 391 ГПК и липсата на пречки по чл. 393 ГПК.

Второто становище е, че принадлежността на имуществото към патримониума на ответника е предпоставка за допускане на обезпечение върху това имущество чрез налагане на възбрана или заповор. В обезпечителното производство съдът трябва да изследва принадлежността на имуществото, предмет на исканата обезпечителна мярка като предпоставка за допускане на обезпечението.

Общото събрание на гражданската и търговската колегии счита за правилно първото становище.

Предпоставките за допускане на обезпечението са предявеният иск да е допустим, вероятно основателен и да е налице обезпечителна нужда. Преценката за вероятната основателност на иска се извършва въз основа на въведените от ищеца твърдения и подкрепящите ги писмени доказателства (чл. 391, ал.1, т.1 ГПК), а когато ищецът не разполага с убедителни писмени доказателства, при представяне на гаранция в определен от съда срок при условията на чл. 180 и 181 ЗЗД, т.е. законът задължава съда да допусне обезпечение винаги, когато искът е допустим и е налице обезпечителна нужда, а вероятната му основателност може да бъде базирана върху изразената от ищеца готовност да внесе гаранция за евентуалните вреди, които ответникът ще претърпи ако обезпечението е неоснователно (чл. 391, ал.3 ГПК).

Обезпечителната мярка възбрана на недвижим имот се налага чрез вписването и в нотариалните книги по партидата на ответника – съгласно чл. 36, ал.1 от Правилника за вписванията, в партидната книга се нанасят последователно накратко под името на всеки собственик и на определената за него страница, извършените вписвания, отбелязвания и заличавания, които се отнасят до него, като се посочва и съответната книга, томът и страницата, където е подреден актът. Ако длъжникът действително е собственик на възбранения имот, вписаната възбрана ще породи действие, като съгласно чл. 453 ГПК, извършените след вписването разпоредителни сделки с имота ще бъдат непротивопоставими на ищеца. Когато имотът в действителност не е собственост на ответника по обезпечението, извършените от него

разпоредителни сделки с чужд имот ще бъдат непротивопоставими на действителния собственик независимо дали е вписана възбрана. Когато имотът е собственост на трето лице, възбраната няма да породи действие спрямо него, тъй като в нотариалните книги по партидата му няма да има никакво вписване. По тези съображения, в обезпечителното производство е безпредметно да се изследва собствеността на имота, върху който се иска налагане на възбрана.

До момента в страната не е въведен имотен регистър. Съгласно чл. 74 ЗКИР, вписванията се извършват по реда на Правилника за вписванията по персоналната партида на ответника, поради което вписването по имотни партиди не поражда никакво правно действие, т.е. приемането на Закон за кадастъра и имотния регистър не променя изложените мотиви относно безпредметността на проверката за собственост при налагане на обезпечителна мярка „възбрана“.

Не може да бъде споделена тезата, че правото на собственост на ответника върху възбранявания имот трябва да бъде доказано от ищеца и изследвано от съда. Ищецът не може да разполага с писмени доказателства, че ответникът е собственик и правото на собственост не винаги е удостоверено в документ. Така, съдът не може да изследва въпроса за правото на собственост при искане за налагане на възбрана за обезпечение на ревандикационен иск, тъй като ищецът ще трябва да докаже първо неговата вероятна основателност, т.е., че той е собственик, за да бъде допуснато обезпечение, а след това да докаже и че ответникът е собственик, за да бъде постановена исканата мярка.

Не се извършва проверка за собственост и при налагане на обезпечителна мярка заповест за движима вещ. Такава проверка не може да бъде извършена в обезпечителното производство, тъй като собствеността върху движими вещи се доказва със свидетелски показания, а ако са налице писмени доказателства, то те доказват правото на собственост само към един определен минал момент. Резонно е ищецът да не разполага с писмени доказателства за правото на собственост на ответника върху вещта, а такива могат и да не бъдат съставени при последващото и прехвърляне. Правото на собственост върху движима вещ се доказва с верига от оборими презумпции (който държи владее, който владее, владее за себе си, който владее за себе си е собственик, освен ако от обстоятелствата е явно, че вещта принадлежи другиму). Затова и при изпълнение върху движима вещ, съдебният изпълнител не събира доказателства за собствеността, а използва индиции за собствеността - описва, оценява и предава за пазене вещта, само когато я намери в държане на длъжника, а в случаите, когато вещта не се намери у длъжника, кредиторът може да поиска заповест за вземането на длъжника за връщане на вещта от третото лице, което я държи (чл. 450, ал. 3 ГПК), но това може да бъде осъществено само чрез налагане на нова, различна обезпечителна мярка.

Когато постановената от съда обезпечителна мярка е заповед на вземане, тя се налага от съдебния изпълнител, който изпраща на третото задължено лице заповедно съобщение (чл. 449, ал. 1, чл. 450, ал. 2, чл. 507, 515, 516 и 517 ГПК). Третото лице може да признае задължението си и да предаде дължимото на съдебния изпълнител (чл. 508 ГПК), а ако не стори това съдебният изпълнител възлага на кредитора вземането за събиране или вместо плащане (чл. 510 ГПК). Дали съществува заповедното и непризнатото вземане ще се установи едва в производството по суброгаторния иск (чл. 134 ЗЗД), който е на разположение на кредитора, когато той твърди, че съществува такова вземане. Ето защо, съществуването на вземането не може да бъде проверено в обезпечителния процес. Независимо от това, проверката е безпредметна, тъй като за дълга може да не съществуват документи, а ако съществуват мястото на държането им е в длъжника, а не в неговия кредитор - молителят по обезпечението.

6. Кои лица са процесуално легитимирани да обжалват определението за допускане на обезпечение на иска:

Според първото, формирано в съдебната практика становище, легитимирани да обжалват определението на съда по обезпечение на иска са ищецът при отказ да се допусне обезпечение или при допускането му при различни от исканите условия, ответникът и всяко лице, чиято правна сфера е накърнена от допуснатата обезпечителна мярка.

Според второто становище, процесуално легитимирани да обжалват определението за допускане на обезпечение на иска са единствено молителят и ответника, но не и трети лица, които твърдят, че са засегнати от допуснатото обезпечение.

Общото събрание на гражданската и търговската колегии счита за правилно първото становище.

Съгласно чл. 396, ал. 1 ГПК, легитимирани да обжалват определението на съда по обезпечение на иска са страните в обезпечителното производство. Когато страните в исковия и обезпечителния процес съвпадат това са ищецът и ответникът по иска, явяващи се молител и ответник по обезпечението. Страните по исковия, обезпечителния и изпълнителния процес обаче не винаги съвпадат. Така при налагане на обезпечителна мярка по чл. 397, т. 3 ГПК „спиране на изпълнението”, възможно е ищецът по иска да е длъжник по изпълнението, а ответникът вискател, но възможно е да се иска спиране на изпълнението от ищец срещу ответник, който е длъжник по изпълнително дело с друг вискател, който не е страна в исковия процес. В този случай допуснатата обезпечителната мярка не ограничава правната сфера на ответника по иска, длъжник по изпълнението, а правната сфера на вискателя, който не е страна по предявения иск. Процесуално легитимиран да обжалва допуснатото

обезпечение в този случай не е ответникът по иска, длъжник по изпълнението, чиято правна сфера не се засяга от спирането, а вискателят по изпълнителното дело, който не е страна по предявения иск, но е страна в обезпечителното производство, тъй като правна му сфера е засегната от обезпечителната мярка.

Изводът, че определението по допускане на обезпечение може да бъде обжалвано от всяко лице, чиято правна сфера е засегната от обезпечителната мярка се подкрепя и от препращащата разпоредба на чл. 401 ГПК относно действието на обезпечителната мярка. Препращането към разпоредбите, намиращи се в Глава 39 ГПК „Защита срещу изпълнението” (чл. 435, ал. 4 ГПК и чл. 440 ГПК), сочи за идентичност на способите за защита на третите лица в изпълнителния и обезпечителния процес. Когато третото лице, в чието владение са намира вещта в деня на запора, възбраната или предаването, може да обжалва действията на съдебния изпълнител за насочване на изпълнението върху тези вещи (чл. 435, ал. 4 ГПК) или разполага с иск, за да установи правата си върху предмета на обезпечителната мярка, то това трето лице е легитимирано да обжалва и определението, с което е допусната тези обезпечителна мярка, засягаща правната му сфера.

Трето лице, легитимирано да обжалва налагането на обезпечителна мярка „възбрана” върху недвижим имот или да иска отмяната и е и действителният собственик на имот, неправилно посочен като собственост на ответника.

7. Подлежи ли на касационно обжалване определение на окръжен съд, постановено по частна жалба срещу определение на районен съд по молба за спиране на изпълнението по чл. 524 ГПК.

Според първото становище, производството по чл. 524 ГПК е по съществото си обезпечително и като такова подлежи на двуйнстанционно разглеждане.

Според второто становище, определението на окръжен съд, постановено по частна жалба срещу определение на районен съд по молба за спиране на изпълнението по чл. 524 ГПК, подлежи на касационно обжалване по силата на чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК.

Третото становище е, че определението на окръжен съд, постановено по частна жалба срещу определение на районен съд по молба за спиране на изпълнението по чл. 524 ГПК, подлежи на касационно обжалване по силата на чл. 274, ал.3, т. 2 ГПК.

Общото събрание на гражданската и търговската колегии счита за правилно първото становище.

Съгласно чл. 274, ал.3, т.1 и т.2 ГПК, на касационно обжалване при наличие на предпоставките по чл. 280, ал.1 ГПК подлежат определения на въззивни съдилища, с които се потвърждават определения, преграждащи развитието на делото и определения, с които се дава разрешение по съществото на други производства или се

прегражда тяхното развитие. Определението на окръжен съд, постановено по частна жалба срещу определение на районен съд по молба за спиране на изпълнението по чл. 524 ГПК не попада в посочените категории актове – това определение несъмнено не е преграждащо, нито разрешава материалноправен въпрос, свързан с предмета на това производство. По своята правна същност, производството по чл. 524 ГПК е специфично производство за обезпечаване на бъдещ иск - спирането на принудителното изпълнение обезпечават бъдещия иск на третото лице, заявяващо права върху присъдения имот, което по своя характер е обезпечителна мярка. Определението по чл. 524 ГПК има привременен характер, тъй като действието му е до приключване на производството по иска на третото лице, като целта му е да съхрани статуквото предвид претендираното от третото лице право върху имота. Ето защо и с оглед постановките на т. 6 от ТР № 1 от 17.07.2001 г. ОСГТК ВКС и ТР № 1 от 21.07.2010 г. ОСГТК ВКС, определенията на окръжните съдилища, постановени по частна жалба срещу определения на първоинстанционния съд за спиране на изпълнението по чл. 524 ГПК не подлежат на касационно обжалване освен в хипотезата на чл. 396, ал. 2, изр. 3 ГПК.

По изложените съображения Общото събрание на гражданската и търговската колегия на Върховния касационен съд

Р Е Ш И :

1. Срокът по чл. 390, ал.3, изр. I-во ГПК за предявяване на бъдещия иск тече от постановяване на определението за допускане на обезпечението, освен в случаите на неспазен от съда срок по чл. 395, ал. 2 ГПК, когато срокът за предявяване на бъдещия иск тече от връчване на определението.

2. В хипотезата на чл. 390, ал. 3 във връзка с ал.1 ГПК, молителят доказва, че е предявил иска в определения срок с представяне пред съда по обезпечението на надлежни доказателства - препис от искова молба с отразена дата на постъпването и в съответния съд или съдебно удостоверение за същите факти. Съдът не отменя обезпечението, когато му е служебно известно, че искът е предявен в срок.

3. Налице е обезпечителна нужда за обезпечаване на икове за собственост чрез налагане на обезпечителна мярка „възбрана”.

4. В случаите, при които вписването на исковата молба има оповестително - защитно действие е налице обезпечителна нужда от налагане на възбрана само при искане за допускане на обезпечение на бъдещ иск, както и в периода между постъпване на исковата молба в съда и вписването и по реда на Правилника за вписванията.

5. Принадлежността на имуществото, предмет на обезпечението, към патримониума на ответника не е предпоставка за допускане на обезпечение чрез налагане на възбрана или запор.

6. Легитимирани да обжалват определението на съда по обезпечение на иска са ищецът при отказ да се допусне обезпечение или при допускането му при различни от исканите условия, ответникът и всяко лице, чиято правна сфера е накърнена от допуснатата обезпечителна мярка.

7. Определение на окръжен съд, постановено по частна жалба срещу определение на районен съд по молба за спиране на изпълнението по чл. 524 ГПК не подлежи на касационно обжалване освен в хипотезата на чл. 396, ал. 2, изр. 3 ГПК.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на ОСГТК,
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
ПРЕДСЕДАТЕЛ на Гражданска колегия: о.м. т.6
КРАСИМИР ВЛАХОВ

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
ПРЕДСЕДАТЕЛ на Търговска колегия:
ТАНЯ РАЙКОВСКА

ПРЕДСЕДАТЕЛИ
на ОТДЕЛЕНИЯ: ДОБРИЛА ВАСИЛЕВА.....
ТАНЯ МИТОВА.....
ТАТЯНА ВЪРБАНОВА.....о.м.т.5
ПЛАМЕН СТОЕВ.....о.м.т.6
БОЙКА СТОИЛОВА .....
ДАРИЯ ПРОДАНОВА.....

ЧЛЕНОВЕ:

1. ЛЮБКА ИЛИЕВА.....0.м.т.5	32. ЕМИЛ МАРКОВ .....
2. НИКОЛА ХИТРОВ.....	33. КАМЕЛИЯ ЕФРЕМОВА.....0.м.т.5 и 6
3. РОСИЦА КОВАЧЕВА.....0.м.т.6	34. ЕМИЛ ТОМОВ.....
4. ЛИДИЯ ИВАНОВА.....	35. АЛБЕНА БОНЕВА .....0.м. т.6 и 7
5. ЖАНИН СИЛДАРЕВА.....0.м.т.5	36. СВЕТЛА ДИМИТРОВА.....0.м. т.5
6. КАПКА ЮСТИНИЯНОВА.....0.м.т.6	37. БОНКА ДЕЧЕВА 0.м. т.4, т.5, т.7
7. ВАНЯ АЛЕКСИЕВА.....0.м.т.5	38. СВЕТЛА БОЯДЖИЕВА.....
8. СИМЕОН ЧАНАЧЕВ.....0.м.	39. ЖИВА ДЕКОВА.....0.м. т.5
9. ТЕОДОРА НИНОВА.....0.м.	40. МИМИ ФУРНАДЖИЕВА.....0.м. т.5
10. НАДЯ ЗЯПКОВА	41. КАМЕЛИЯ МАРИНОВА.....
11. ЕМАНУЕЛА БАЛЕВСКА.....0.м.т.5	42. ТОТКА КАЛЧЕВА.....
12. БРАНИСЛАВА ПАВЛОВА.....0.м.т.5	43. ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА.....0.м. т.6
13. СТОИЛ СОТИРОВ 0.м.т.6	44. ВАСИЛКА ИЛИЕВА.....0.м.
14. МАРГАРИТА СОКОЛОВА.....	45. ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА.....
15. ЦЕНКА ГЕОРГИЕВА	46. ТЕОДОРА ГРОЗДЕВА.....0.м. т.6 и 7
16. БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ.....0.м.	47. ИЛИЯНА ПАПАЗОВА.....0.м. т.5
17. СВЕТЛА ЦАЧЕВА .....0.м.	48. ОЛГА КЕРЕЛСКА.....0.м. т.4,т.5,т.6
18. СТОЙЧО ПЕЙЧЕВ	49. ЗОЯ АТАНАСОВА.....0.м. т.6
19. ЛЮБКА БОГДАНОВА.....	50. ВЕСЕЛКА МАРЕВА.....0.м. т.5
20. РАДОСТИНА КАРАКОЛЕВА.....0.м.т.5	51. БОРИС ИЛИЕВ.....
21. ВЕСКА РАЙЧЕВА	52. ДИАНА ХИТОВА.....
22. МАРИЯ СЛАВЧЕВА.....	53. БОЯН ЦОНЕВ.....0.м. т.5 и 7
23. ЕЛЕОНОРА ЧАНАЧЕВА.....	54. БОЯН БАЛЕВСКИ.....
24. ЗЛАТКА РУСЕВА 0.м.т.6	55. ИРИНА ПЕТРОВА.....
25. ДИЯНА ЦЕНЕВА	56. МАРГАРИТА ГЕОРГИЕВА.....0.м. т.5
26. МАРИЯ ИВАНОВА	57. РОСИЦА БОЖИЛОВА.....0.м. т.6
27. СВЕТЛАНА КАЛИНОВА	58. ДРАГОМИР ДРАГНЕВ .....
28. МАРИАНА КОСТОВА 0.м.т.5	59. ВЛАДИМИР ЙОРДАНОВ.....
29. ГЪЛЪБИНА ГЕНЧЕВА .....0.м. т.6 и 7	60. КОСТАДИНКА НЕДКОВА.....
30. СНЕЖАНКА НИКОЛОВА 0.м.т.6	61. ГЕНИКА МИХАЙЛОВА.....
31. МАРИО ПЪРВАНОВ .....0.м. т.6 и 7	62. ДАНИЕЛА СТОЯНОВА .....0.м.

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

по т.4 от ТР № 6/2013г. на ОСГТК на ВКС

Считам, че е налице обезпечителна нужда от налагане на възбрана в случаите, при които вписването на исковата молба има оповестително-защитно действие и когато предмет на иск за прогласяване нищожност, разваляне, или унищожаване на сделка, или за обявяването ѝ за относително недействителна е сграда.

Нормата на чл. 391, ал.1 ГПК урежда общата предпоставка за допускане на обезпечение – когато без него ще се затрудни изпълнението на решението. Действието на възбраната е в две насоки – да направи непротивопоставими последващи разпореждания от длъжника с веща, върху която ще се изпълнява и да запази фактичката ѝ цялост. Вписването на исковата молба осигурява само непротивопоставимост на последващите прехвърляния от ответника по отношение на ищеца, То обаче не осигурява запазване на вещта, която ще бъде предмет на изпълнение, ако иска бъде уважен. Възбраната в този случай е единствената адекватна обезпечителна мярка за постигане изпълнение на решението. Затова считам, че в т.4 като изключение следваше да се посочи и това, че е допустимо обезпечаване на иск по висящо производство, по който вписването на исковата молба има оповестително-защитно действие и чрез налагане на възбрана.

Съдия Бонка Дечева:.....

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

по т.4 и т.6 от ТР № 6/2013г. на ОСГТК на ВКС

По т.4 :

Със вписването на исковата молба, което има оповестително защитно действие, принципно не отпада обезпечителната нужда от налагане на обезпечителната мярка „възбрана”, доколкото с налагането на обезпечителната мярка в по- голяма степен се охраняват правата на ищеца. Вписването на исковата молба, имащо оповестително – защитна функция има за цел да се даде гласност на съдебния спор относно недвижимия имот и да се постигне ефекта на непротивопоставимостта на правата на трети лица на ищеца, при евентуално извършено разпореждане от ответника в хода на процеса.

С налагането на обезпечителната мярка „възбрана” освен ефекта на на непротивопоставимостта при евентуално извършено разпореждане от ответника, се цели да се запази не само правното, *но и фактичкото положение* докато трае исковия процес относно спорното право.Разпоредбата на чл. 401,ал.1 ГПК, касаеща действието на обезпечителната мярка препраща към разпоредбата на чл. 451 ГПК, относно действието на запора и възбраната по отношение на длъжника в изпълнителното производство, съгласно която от момента на налагане на запора длъжникът се лишава от възможността да се разпорежда с вземането или вещта и не може под страх от наказателна отговорност *да изменя, поврежда или унищожава вещта* .

С оглед на изложеното вписването на исковата молба, което има с оповестително защитно действие, не е пречка за обезпечаване на иска чрез налагане на възбрана.

Независимо от казаното следва да се посочи, че възприетият от ОСГТК на ВКС отговор на въпроса има твърде казуистичен характер, който освен това предполага, че след като исковата молба по бъдещия иск бъде вписана ответникът може да иска отмяна на наложената възбрана като обезпечителна мярка по реда на чл. 402 ал.2 ГПК, доколкото обезпечителната нужда е отпаднала. Същевременно може да се разсъждава в обратен ред: След като по бъдещия иск бъде допусната обезпечителна мярка „възбрана“ дали ищецът ще има правен интерес да извършва вписване на исковата молба след като се приема, че двете мерки имат еднакъв ефект.

По т. 6:

Лицата, които са процесуално легитимирани да обжалват определението за допускане на обезпечение на иска са изрично посочени в разпоредбата на чл. 396, ал.1 ГПК и това са молителят по молбата за обезпечение и ответника по нея като в цитираната разпоредба е регламентирано по кой начин същите могат да обжалват определението /с частна жалба/ и от кой момент възниква правото им на обжалване. Разширяването на кръга от лицата, които имат право да обжалват определението за допускане на обезпечение до всяко лице, чиято правна сфера е накърнена от допуснатото обезпечение, чрез тълкуване на чл. 435, ал.4 ГПК и чл. 440 ГПК по аналогия, е недопустимо, предвид императивния характер на нормите на Гражданско- процесуалния кодекс. Освен това така направеното тълкуване изисква ОСГТК да се произнесе и по въпроса от кой момент тези лица ще имат възможност да атакуват определението, с което обезпечението е допуснато. С оглед на това считам, че правилния подход в случая е този въпрос да бъде изрично регламентиран като се извърши съответната законодателна промяна.

Подписал с особено мнение:

Съдия Олга Керелска

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

по т.5 от ТР № 6/2013г. на ОСГТК на ВКС

Предпоставките за допускане на обезпечение са уредени в чл. 391 ГПК. Общата предпоставка е без обезпечението за ищеца да се затруднява, или да стане невъзможно изпълнението на правата по решението. Кумулативно е необходимо искът, който се обезпечава да е допустим и вероятно основателен, и да е налице обезпечителна нужда. Възбраната, като обезпечителна мярка цели запазване имуществото на длъжника, като прави непротивопоставими спрямо ищеца извършените правни и фактически /чрез изменение, повреждане, или унищожаване/ разпореждания с вещта, върху която ще се насочи изпълнението. Ако това имущество не принадлежи на длъжника, то целта на обезпечението няма да може да се реализира. Ищецът-кредитор няма правен интерес от налагане на обезпечение, което не би осигурило изпълнението на правата по решението. Съдебната практика винаги е приемала, че наличието на правен интерес е абсолютна процесуална предпоставка за предявяване на иск, или молба към съда.

Законодателят не е посочил изрично проверката за принадлежността на имота на длъжника като предпоставка за допускане на обезпечение в Част четвърта от ГПК „Обезпечително производство“, защото в нормата на чл. 133 ЗЗД е казано изрично, че цялото имущество на длъжника служи за общо обезпечение на кредиторите му. Принудителното изпълнение също може да се насочи само върху

вещ на длъжника – чл. 442 ГПК. Когато в изпълнителното производство се насочи изпълнение върху чужд имот включително чрез налагане на възбрана, законодателят е предвидил защита на третото лице чрез жалба по чл. 435, ал.4 ГПК /по която се проверява и дали длъжника е собственик/, или чрез иск по чл. 440 ГПК.

Допускането на обезпечение чрез налагане на възбрана върху чужд имот не удовлетворява интереса на кредитора, защото създава привидност докато трае процеса, че изпълнението на решението е обезпечено, а че обективно това не е така, ще се установи когато вече не може да се наложи адекватно обезпечение. Същевременно чрез налагане на възбрана върху имот, който не принадлежи на длъжника се влияе неблагоприятно върху гражданския оборот. Действително вписването се извършва по персоналната система все още, но се изготвят и временни имотни партиди с оглед преминаване към реалната система след въвеждане на единен кадастър за територията на цялата страна. Кога ще стане това не се знае, но към същият момент също ще има вписани възбрани. Извършващият справката за тежести върху имота по партидите не би се интересувал по коя система е вписана възбраната.

Затова считаме, че на пети въпрос следваше да се даде отговор в смисъл: по искане за допускане на обезпечение чрез налагане на възбрана съдът извършва формално ограничена проверка за принадлежността на правото на собственост въз основа на писмените доказателства, представени в производството по молбата за обезпечение.

Съдия Бонка Дечева
Съдия Боян Цонев
Съдия Мими Фурнаджиева
Съдия Емануела Балевска
Съдия Бранислава Павлова
Съдия Веселка Марева
Съдия Олга Керелска
Съдия Илияна Папазова
Съдия Жива Декова
Съдия Светла Димитрова
Съдия Симеон Чаначев
Съдия Ваня Алексиева
Съдия Жанин Силдарева
Съдия Маргарита Георгиева
Съдия Камелия Ефремова
Съдия Радостина Караколева
Съдия Любка Илиева
Съдия Мариана Костова

ОСОБЕНО МНЕНИЕ
по т.6 от ТР № 6/2013г. на ОСГТК на ВКС

Подписваме тълкувателното решение с особено мнение относно възприетото в мотивите по т.6, според което **„Трето лице, легитимирано да обжалва налагането на обезпечителна мярка „възбрана“ върху недвижим имот или да иска отмяната и е и действителният собственик на имот, неправилно посочен като собственост на ответника“**. Съображенията ни за това са накратко следните:

1. Според приетите диспозитив и мотиви на т.5 от същото тълкувателно решение, принадлежността на имуществото, предмет на обезпечението, към патримониума на ответника не е предпоставка за допускане на обезпечение чрез налагане на възбрана или заповед. Това е така, тъй като възбраната поражда предвиденото в чл.453, т.1 ГПК действие само по отношение на ответника, по чиято персонална партида е вписана. Ако възбраненият имот е собственост на трето лице, то на общо основание извършените от него разпоредителни действия са непротивопоставими на действителния собственик. По тези именно съображения ОСГТК прие, че в обезпечителното производство е безпредметно да се изследва собствеността върху имота, върху който се иска налагане на възбрана. Същевременно обаче беше гласувана посочената по-горе част от мотивите по т.6, според която, макар и въпросът за собствеността да е ирелевантен при произнасяне по искането за допускане на обезпечението, то именно на това основание - че възбраненият имот не принадлежи на ответника, а на трето лице, последното може по пътя на обжалването да иска отмяна на обезпечението. Това би било вярно, ако мнозинството беше възприело съответната теза при гласуване на въпроса по т.5 - т.е. че предпоставка за налагане на обезпечителна мярка възбрана е принадлежността на съответния имот към патримониума на ответника. Въззивният съд, според чл.278, ал. 2 ГПК е длъжен, ако уважи частната жалба, да реши въпроса по същество. В разглеждания случай това означава отхвърляне на молбата за налагане на обезпечителна мярка „възбрана“ поради това, че ответникът не е собственик на съответния имот - резултат, който се намира в явно несъответствие с възприетото по т.5 от тълкувателното решение по този въпрос.
2. Тезата, че наложената възбрана засяга по какъвто и да е начин правната сфера на действителния собственик /ако същият е различен от ответника/, не намира опора в закона. Действително, чл. 39 ПВ регламентира справките за имот, но същите се издават въз основа на вписванията по персоналната партида на лицето, вписано като собственик. Следователно винаги, когато от справката за имота е видно, че върху същия е вписана възбрана, ще се установи по коя персонална партида е вписана и по отношение на кое лице, а не изобщо възбраната има действие. Впрочем, това са мотивите, поставени в основата на приетото тълкувателно решение по т.5, които е безпредметно да бъдат преповтаряни в това особено мнение.

3. Възприетото от мнозинството становище на практика означава, че въззивният съд ще следва в производството по частната жалба да се произнесе по въпроса за една очевидно спорна собственост, при това с определение, което е окончателно /ТР № 1 от 21.07.2010 г., т.д.№ 1/2010 г., ОСГТК/. В тази връзка се поставя въпроса - какъв е обхвата на проверката, която следва да се извърши, за да се формира извод за неоснователност на искането за налагане на обезпечение? Достатъчно ли е третото лице-жалбоподател да ангажира каквито и да са доказателства, разколебавачи твърдението на молителя, че имотът е собственост на ответника, или обратно - собственическата претенция на третото лице следва да е установена по несъмнен начин от ангажираните в производството по обжалване доказателства? Липсата на отговор на този въпрос като логическо продължение на гласуваната от мнозинството част от мотивите по т. 6, със сигурност предопределя необходимостта отново по тълкувателен път да се даде разрешение на неизбежните проблеми, които ще се поставят пред съдилищата при прилагане на тълкувателното решение.
4. Призната възможност на „действителния собственик“ да обжалва допуснатата обезпечителна мярка срещу ответника по обезпечението може да намери оправдание единствено в случаите, когато е допусната непълнота или грешка в описанието (индивидуализацията) на възбранения имот. Тази грешка може да бъде изправена по инициатива на молителя по обезпечението или на ответника, т.е. страните в обезпечителното производство. Чрез възприетото разрешение се позволява и на третото лице, собственик на погрешно посочения имот да поиска изправяне на грешката. Независимо от изложеното, допуснатата грешка при описание на имота не засяга правната сфера на третото лице, тъй като вписването не е по неговата персонална партида.

Съдия Светла Цачева
 Съдия Красимир Влахов
 Съдия Борислав Белазелков
 Съдия Даниела Стоянова
 Съдия Василка Илиева
 Съдия Снежанка Николова
 Съдия Пламен Стоев
 Съдия Марио Първанов
 Съдия Теодора Нинова
 Съдия Росица Ковачева
 Съдия Капка Юстиниянова
 Съдия Росица Божилова
 Съдия Стоил Сотиров
 Съдия Зоя Стефанова Атанасова
 Съдия Албена Бонева
 Съдия Златка Русева
 Съдия Здравка Първанова
 Съдия Гълъбина Генчева
 Съдия Теодора Гроздева
 Съдия Камелия Ефремова

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

по т. 7 от ТР № 6/2013г. на ОСГТК на ВКС

Възприетата в т. 7 от Тълкувателното решение постановка относно обжалваемостта на определенията на окръжен съд по чл. 524 ГПК не отговаря на правната характеристика на производството по молба на трето лице за спиране на въвода във владение в имот, върху който претендира самостоятелни права.

Производството по молбата по чл. 524 ГПК не е производство по обезпечаване на бъдещ иск, а самостоятелно производство, с което се дава разрешение относно изпълнението на влязло в сила съдебно решение, поради което определението на окръжния съд, постановено по жалба срещу първоинстанционно определение по молба по чл. 524 ГПК подлежи на касационно обжалване на основание чл. 274, ал. 3, т.2 ГПК.

Предмет на делото по искането за спиране на принудителното изпълнение въвод в недвижим имот от трето лице на основание чл. 524 ГПК е въпросът за субективните предели на изпълнителния лист – разпростира ли се изпълнителната сила на съдебното решение по отношение на третото лице, намерено от съдебния изпълнител във владение на имота при въвода.

Предметът на делото не е дали е налице ли е нечие застрашено право, има ли нужда от обезпечение и как да се ограничи правната сфера на ответника, за да се запази възможността да бъде изпълнено едно бъдещо съдебно решение, с което се уважава предявения иск. В производството по чл. 524 ГПК е налице вече разгледан и уважен иск и предмета на делото е за изпълнителната сила на решението по този иск – разпростира ли се тя и върху третото лице, намерено във владение на присъдения недвижим имот. При разглеждане на молбата по чл. 524 ГПК, съдът следва да разреши въпроса за изпълнението на влязлото вече в сила решение, с което е присъден недвижим имот. Третото лице, молител по чл. 524 ГПК може да предяви иск само ако изпълнителната сила на влязлото в сила решение не го обвързва, поради което именно в това се заключава и произнасянето на съда по молбата - ще се предостави ли възможност за иск на третото лице, когато то не е обвързано от силата на пресъдено нещо и съответно не е адресат на изпълнителната сила на съдебното решение.

Независимо от изложените аргументи, следва да бъде добавено, че съдебната практика сочи, че в производството по чл. 524 ГПК съдът разрешава не само въпроса дали на третото лице ще се предостави възможност за искова защита, но и въпроса дали третото лице държи или владее имота (която разлика рядко се прави при въвода от съдебния изпълнител) и противопоставими ли са правата на третото лице срещу тези на вискателя (дали е придобило владението на имота преди или след завеждане на делото, по което е издадено изпълняваното решение). Практиката сочи, че съдебният изпълнител спира изпълнението винаги, когато намери трето лице в имота, без да извършва проверката по чл. 523, ал.1 ГПК; че съдебният изпълнител спира въвода без да прецени дали изобщо може да бъде извършен; че въпросът дали искът не следва да бъде предявен от вискателя срещу третото лице (когато е насочил иска си по влязлото в сила решение срещу невладелец, който не е бил легитимиран да отговаря по притезанието за предаване на имота) не се разрешава от съдебният изпълнител в принудителното изпълнение, а именно в производството по молба по чл. 524 ГПК, което изключва възможността да бъде характеризирано като специфично производство за обезпечаване на бъдещ иск.

Съдия Светла Цачева
Съдия Борислав Белазелков
Съдия Марио Първанов
Съдия Теодора Нинова
Съдия Боян Цонев
Съдия Албена Бонева
Съдия Гълъбина Генчева
Съдия Бонка Дечева
Съдия Теодора Гроздева